

Förteckning på varianter av souvenirark med kn och cyls^{1,2}

Sven Erik Mattsson, Hans Backlund och Bo Göransson

2018-06-16

---

¹ Publicerad 2015-02-08

² 2015-03-10: Uppdaterat kn för SS1, SS12, SS16 och SS25

2015-05-10: SS29

2015-06-23: Uppdaterat kn för SS6, SS21, SS28, SS29

2015-09-06: SS30 med nytt format och uppdaterat kn för SS5, SS19, SS22

2015-10-03: Uppdaterat kn för SS2, SS6, SS15, SS30

2015-12-30: Uppdaterat kn för SS4, SS9, SS15, SS23, SS30

2016-01-30: Uppdaterat kn för SS4, SS9, SS14, SS19, SS23, SS27, SS30

2016-03-28: Lagt till SS31 och uppdaterat kn för SS16, SS19, SS20, SS24, SS30

2016-05-20: Lagt till SS32 och uppdaterat kn för SS2, SS3, SS7, SS14, SS19, SS20, SS22, SS23, SS24, SS25, SS31

2016-07-05: Uppdaterat kn för SS1, SS4, SS20, SS30, SS31

2016-10-25: Uppdaterat kn för SS3, SS5, SS20, SS21, SS29, SS31

2016-12-15: Uppdaterat kn för SS16, SS19, SS28, SS32

2017-02-04: Lagt till SS33

2017-04-09: Uppdaterat kn för SS16, SS24, SS33

2017-06-07: Lagt till SS34. Uppdaterat kn för SS12, SS22, SS33

2017-06-26: Uppdaterat kn för SS29, SS30, SS3, SS34

2017-08-28: Uppdaterat kn för SS1, SS6, SS11, SS16, SS19, SS21, SS23, SS24, SS25, SS31, SS34

2017-11-08: Uppdaterat kn för SS1, SS8, SS10, SS11, SS19, SS25

2018-03-19: Uppdaterat kn för SS2, SS13, SS20, SS23, SS25

2018-06-16: Uppdaterat kn för SS8, SS10, SS14, SS16, SS20

Sammanfattning

Artikeln redogör för förekomster av cyls och kn på souvenirark. I denna sammanfattning redogörs översiktligt i tabellform vilka varianter och kombinationer som finns, eftersom denna information efterfrågas av samlare av souvenirark. I artikeln ges mer detaljerad information om förekomst av kn, såsom observerade tusental, lägsta och högsta kn för varje souvenirark. Placering av cyls och kn beskrivs också, då mörk bakgrund kan göra att de är svåra observera.

Souvenirark med 5-siffriga kn

SS	Namn	N	c 1	c 2	kn	kn+c 1	kn+c 2
1	Elvis Presley	x	x ¹	x	x	x	
2	Det svenska frimärket 100 år	x	x	x		x	x
3	Greta Garbo	x				x	x
4	Älskade mopeder	x				x	x
5	W.A. Mozart	x	x				x
6	TV-favoriter	x	x				x
7	Svensk sjöräddning	x	x	x		x	x

¹ SS1 Elvis Presley är inte känt med enkelt c 1, men då det finns ark med enkelt kn borde ark med enkelt c 1 ha framställts.

Souvenirark stämplat med PROVEX

SS	Namn	N	c 1	c 2	kn	kn+c 1	kn+c 2
1	Elvis Presley	x		x		x	
2	Det svenska frimärket 100 år	x	x				x
4	Älskade mopeder	x				x	x
6	TV-favoriter	x	x				x
8	Mode	x		x		x	

Souvenirark med 6-siffriga kn, men inga gråkilar

SS	Namn	N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0) + c 1	kn (0) + c 2	kn (5)	kn (5) + c 1	kn (5) + c 2
8	Mode	x	x	x		x	x			
9	Samisk kultur	x	x	x		x	x			
10	Insekter - Nyckelpiga	x	x	x	x	x	x			
11	Segelfartyg	x	x	x		x	x			
12	Tecknade serier	x	x	x		x	x			
13	Mustang	x	x				x			
14	Turning torso	x	x	x		x	x	x		
15	Resa i rymden	x	x	x		x	x	x		
16	Läckö slott	x	x	x	x	x	x			
17	Håkan Nesser	x	x	x		x	x	x		
18	Snökrystaller	x	x	x	x	x	x			
19	Mackmyra bruk	x	x	x	x	x	x	x		
20	Trav	x	x	x	x	x	x	x		
21	Mönstrat	x	x	x	x	x	x	x		
22	Lill-Babs	x	x	x	x	x	x	x		
23	Stadion 100 år	x	x	x		x	x	x		
24	Korsstygnsmåleri	x				x	x	x		
25	Hockey	x			x				x	x
26	Lammungar	x	x	x	x	x	x			
27	Vasaloppet	x	x	x	x	x	x	x		
28	Skara stift 1000 år	x	x	x		x	x			
29	Vikingafynd - Gotland	x	x	x		x	x	x		

Souvenirark med 6-siffriga kn och gråkilar

Från SS30 finns gråkilar. På grund av bristande platsutrymme redovisas inte kombinationer med gråkil i översiktstabellen nedan.

SS	Namn	N	c 1	c 2	c 3	kn (0)	kn (5)	kn (5) + c 1	kn (5) + c 2	kn (5) + c 3
30	Ingrid Bergman 100 år	x	x	x	-	x	x	x		-
31	Tullbron	x	x	x	x	x		x	x	x
32	Skeppsbron	x ¹	x	x	-	x		x	x	-
33	Stringhylla	x ¹	x	x	-	x ²		x ²	x ²	-
34	PA Fogelström 100 år	x ¹	x	x	-	x		x	x	-

¹ Alla souvenirark har del av gråkil

² Kn som slutar på 0 eller 5 har FM

Inledning

Artikeln redogör för förekomster av cyls och kn på souvenirark. Först ges lite tryckteknisk information om format, souvenirarkens placering på tryckcylindern och betydelsen av publicerade upplagestorlekar. Sedan behandlas souvenirarken i tur och ordning med information om upplagestorlek, format, tryckcylinder, placering av cyls och kn. Tyvärr saknar vi speciellt för de tidiga souvenirarken information om hur många band cylindern hade, men vi hoppas kunna ta reda på det. Sedan ges i tabellform information om förekommande varianter. Denna information finns också sammanställd i tabeller i sammanfattningen ovan. Sedan finns det också en tabell som anger vilka tusental av kn som är kända, samt lägsta och högsta kn. Denna information kan ge en fingervisning om förekomsten och svårighetsgraden av olika varianter.

Format

De förekommande formaten för souvenirark listas i tabellen nedan. Som framgår av tabellen är det stora liggande formatet vanligast och för SS15-SS29 det enda förekommande formatet. Från SS30 har souvenirarken ett nytt, något mindre format.

		bredd×höjd	SS
litet	stående	107×125	9
litet	liggande	125×107	3, 5, 7
stort A	stående	150×187	8, 11, 14
stort A	liggande	187×150	1, 2, 4, 6, 10, 12, 13, 15–29
stort B	stående	125×159	31
stort B	liggande	159×125	30
stort C	stående	130×159	32, 33

Tryckcylindern

På tryckcylindern finns det ett eller flera band av ark. Ett band måste innehålla ett helt antal souvenirark. Detta begränsar vilka format souvenirarken kan ha. Olika souvenirark har orienterats olika. Kontrollnumrens position på souvenir arken avslöjar hur arken varit orienterade på tryckcylindern. Kontrollnummer sitter alltid längs tryckbanans riktning. På den sida, bredd eller höjd, där kontrollnummer sitter måste ett helt antal av denna sidas längd summera upp till tryckcylinderns omkrets, det vill säga 750 mm.

I nedanstående tabell har markerat med fetstil den sida som ligger i tryckbanans riktning.

		bredd×höjd	ark/band	SS
litet	stående	107× 125	6	9
litet	liggande	125 ×107	6	3, 5, 7
stort A	stående	150× 187	4	8, 11, 14
stort A	liggande	187 ×150	4	1, 2, 4, 10, 13, 15–29
stort B	stående	125 ×159	6	31
stort B	liggande	159× 125	6	30

Tryckcylinder på M5

Tryckpressen M5 har kombinerat offset/ståltryck där cylindern för ståltryck har omkretsen på 780 mm, att jämföra med 750 mm för övriga tryckpressar. Offsetcylinderns omkrets är 520 mm.

		bredd×höjd	ark/band	SS
stort C	stående	130 ×159	4	32–34

Upplagor

Bortsett från SS1, SS2, SS4 och SS6 har posten uppgivit en upplagestorlek för antal tillverkade kompletta souvenirark till försäljning. Frimärkena i souvenirarken har firsidig tandning är tryckta på vanligt gummerat (ej självhäftande). Om det ordinarie frimärket har annan tandning eller är tryckt på självhäftande papper, så har det bortsett från SS3 Greta Garbo, ingått ett frimärke i abonnemang och årssats. På direkt fråga, så har Posten svarat att dessa frimärken inte är inkluderade i den officiellt uppgivna upplagan av souvenirark. I de fall det finns souvenirark stämplade med PROVEX så har dessa upplagor uppgivits vara 6000 exemplar.

SS 1 Elvis Presley

Formatet är stort liggande, **187**×150. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre höger hörn. Kn står i nedre kanten till höger och har satts en gång per varv. Det är vanligast i kombination med c 1. Det finns också mer ovanligt enkla kn. Detta gör att SS 1 borde finnas med enkelt c 1, men tyvärr har vi ingen observation eller rapport om ett sådant ark.

N	c 1	c 2	kn	kn+c 1
x	?	x	x	x

PROVEX	PROVEX + c 2	PROVEX + kn + c 1
x	x	x

kn		kända tusental	med PROVEX
65590–93571	med c 1	65–74, 77–83, 85–87, 90–93	67, 74, 82
98977–04728	enkel	98–01, 04	

SS 2 Det svenska frimärket 100 år

Formatet är stort liggande, **187**×150. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre höger hörn. Kn står i nedre kanten till höger och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

PROVEX	PROVEX + c 1	PROVEX + kn + c 2
x	x	x

kn		kända tusental	med PROVEX
23186–25267	med c 1	23–25	
26555–29318	med c 2	26–27	29
72540–75310	med c 2	72–75	

SS 3 Greta Garbo

Upplaga 30 000. Formatet är litet liggande, **125**×107. Det är 6 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn. Kn står centralt i nedre kanten och har satts två gånger per varv.

N	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x

kn		kända tusental
29054–36962	jämna med c 1, udda med c 2	29–36

SS 4 Älskade mopeder

Formatet är stort liggande, **187**×150. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre höger hörn. Kn står i nedre kanten till höger, 3 cm framför cyls, och har satts två gånger per varv.

N	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x

kn		kända tusental	med PROVEX
54629–59838	jämna med c 2, udda med c 1	54–59	
61500–70516	jämna med c 1, udda med c 2	61–69	69–70

SS 5 W.A. Mozart

Upplaga 40 000. Formatet är litet liggande, **125**×107. Det är 6 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre höger hörn. Kn står centralt i nedre kanten och har satts en gång per varv.

N	c 1	kn+c 2
x	x	x

		kända tusental
11187–17928	med c 2	11–15, 17

SS 6 TV-favoriter

Formatet är stort liggande, 187×**150**. Det är 5 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre höger hörn. Kn ligger i höger kanten ovanför cyls och har satts en gång per varv.

N	c 1	kn+c 2
x	x	x

PROVEX	PROVEX + c 1	PROVEX + kn + c 2
x	x	x

kn		kända tusental	med PROVEX
21772–42172	med c 2	21–23, 29–41	41–42

SS 7 Svensk sjöräddning

Upplaga 30 000. Formatet är litet liggande, **125**×107. Det är 6 ark/band. Cyls 1 och 2 ligger på rygg i nedre vänster hörn. Kn står i nedre kanten under fyren och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

kn		kända tusental
70715–70840	med c 2	70
73597–76133	med c 1	73–76

SS 8 Mode

Formatet är stort stående, 150×187. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn. Kn ligger i höger kant ovanför cyls och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

PROVEX	PROVEX + c 2	PROVEX + kn + c 1
x	x	x

kn		kända tusental	med PROVEX
019412–021403	med c 2	019–021	
022043–025905	med c 1	022–024	025

SS 9 Samisk kultur

Upplaga 30 000. Formatet är litet stående, 107×125. Det är 6 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn. Kn ligger i vänster kant vid översta märket och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

kn		kända tusental
003773–005109	med c 2	003–005
005836–007571	med c 1	005–007

SS 10 Insekter – Nyckelpiga

Upplaga 30 000. Formatet är stort liggande, 187×150. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn. Kn står i nedre höger hörn och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x	x

kn		kända tusental
034983–035021	enkel	034–035
035495–037523	med c 1	035–037
038251–039322	med c 2	038–039

SS 11 Segelfartyg

Upplaga 30 000. Formatet är stort stående, 150×187. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 i nedre höger hörn, 1 cm upp. Kn ligger i höger kant strax ovanför cyls och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

kn		kända tusental
027846–030132	med c 2	027–030
035547–038010	med c 1	035–038

SS 12 Tecknade serier

Upplaga 20 000. Formatet är stort liggande, 187×150. Det är 5 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre hörn. Kn ligger i höger kant strax ovanför cyls och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn+c 1	kn+c 2
x	x	x	x	x

kn		kända tusental
060391–062341	med c 2	060–062
062786–066185	med c 1	062–066

SS 13 Mustang

Upplaga 20 000. Formatet är stort stående, 150×187. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 i nedre höger hörn. Kn står i nedre kant strax före cyls och har satts en gång per varv.

N	c 1	kn+c 2
x	x	x

kn		kända tusental
045018–049345	med c 2	045–049

SS 14 Turning Torso

Upplaga 20 000. Formatet är stort stående, 150×187. Cylindern har 2 band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (0). Kn ligger i vänster kant, 4 cm upp, och har satts en gång per varv på båda banden.

På ark med c 1 eller c 2 finns delar av regm uppe och nere i den vita högerkanten, 3.5–3.8 mm från bildkanten. Oftast är den vita högermarginalen smalare så att eventuella regm är bortskurna. Att de endast har observerats på ark med cyls klan bero på att de har fått mer fokus. Rapportera observationer på ark utan cyls eller i vänstermarginalen.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
032864–035446	med c 2	032, 034–035	532906–535493	enkel	532, 534–535
036109–038597	med c 1	036–038	536138–538565	enkel	536–538

SS 15 Resa i rymden

Upplaga 20 000. Formatet är stort liggande, 187×150. Cylindern har 2 band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn ligger i höger kant, 2-3 cm upp och har satts en gång per varv på båda banden.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
004321–004899	med c 1	004	504344–504954	enkel	504
012528–014899	med c 2	012–014	512563–514813	enkel	512–514

SS 16 Läckö slott

Upplaga 20 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Det är 4 ark/band. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn. Kn står i nedre kant, 1-2 cm från höger kant, och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental
006647–006754	med c 1	006
008927–011050	enkel	008–011
014688–016286	med c 2	014–016
016508–019970	enkel	016, 019

SS 17 Håkan Nesser

Upplaga 18 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har 2 band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (0). Kn står i mitten nedre kant och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
045039–047918	med c 2	045–047	545190–547504	enkel	545–547
048037–048614	med c 1	048	548577–548613	enkel	548

SS 18 Snökristaller

Upplaga 15 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har ett band med 4 ark. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn. Kn står vid nedre höger hörn och har satts en gång per varv.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0) +c 2
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental
034154–034999	med c 1	034
035723–041682	med c 2	035, 037–041
047364–050373	enkel	047, 050

SS 19 Mackmyra

Upplaga 15 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har 2 band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre kant, till höger i vattnet och har satts två gånger per varv på båda banden.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
059948–067829	jämn med c 2, udda med c 1	059–060, 063, 065–067	560150–567434	enkel	560, 563–567
071434–085332	enkel	071, 076–081, 083–085	573382–585325	enkel	573, 576–580, 583–585

Tryckeriet hade enligt uppgift problem med färgerna och att få ett bra tryck av vattenytan, så att många ark blev kasserade.

SS 20 Trav

Upplaga 14 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre kant, 2 cm till höger om Trav och har satts två gånger per varv på båda banden.

Souvenir block från serien med kn som börjar på 005 eller 505 har en helt annan fluorescens än de andra.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
028722–032554	jämn med c 1, udda med c 2	028–032	528798–532507	enkel	528–532
005019–006004	enkel	005–006	505062–506087	enkel	505–506

SS 21 Mönstrat

Upplaga 14 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre vänster hörn, 1-2 cm från vänster kant och har satts två gånger per varv på båda banden.

På bandet med cyls och kn (0) finns röda prickar i nedre marginalen:

- På inlagan med c 1 finns in röd punkt 113 mm från vänster kant och 1.7 mm under bildytan.
- På en av de två neutrala inlagorna detta band finns in röd punkt 94 mm från vänster kant och 0.4 mm under bildytan. Jämna enkla kn (0) sitter på denna inlaga.
- På den andra de två neutrala inlagorna detta band finns in röd punkt 32 mm från vänster kant och 2.6 mm under bildytan. Udda enkla kn (0) sitter på denna inlaga.
- På inlagan med c 2 finns ingen röd punkt i nedre marginalen.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
022765–024235	jämna med c 2, udda med c 1	022–024	524223–525472	enkel	524–525
027256–030550	enkel	027–030	527887–530454	enkel	527–530

SS 22 Lill-Babs

Upplaga 15 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre vänster hörn, 2-3 cm från vänsterkant och har satts två gånger per varv på båda banden.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
			535629–544522	enkel	535–538, 540–541, 543–544
056025–058620	enkel	056–058			
061042–064730	jämna med c 2, udda med c 1	061, 064			

Förekomsten av kn (0) och kn (5) är ungefär lika stor, men det är helt olika tusental. En enkel förklaring är att de inte varit synkroniserade vid tryck tillfället.

SS 23 Stadion

Upplaga 14 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre höger hörn, 1-2 cm från höger kant och har satts en gång per varv på båda banden.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
005893–007304	med c 2	005–007			
			508962–510846	enkel	508–510
012522–014072	med c 1	012–014	512522–514005		512–514

Det faktum att det finns kn på 005–007-tusen, men ej på 505–507-tusen, men det finns på 508–510-tusen och inte på 008–010-tusen kan förklaras av att de två räkneverkan inte varit synkroniserade. Se SS 22.

SS 24 Korsstygnmåleri

Upplaga 11 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre höger hörn, 1 cm från höger kant och har satts två gånger per varv på banden.

N	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn (5)
x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
007040–016218	jämn med c 2, udda med c 1	007–012, 014–016	507178–515416	enkel	507, 509–512, 514–515

SS 25 Ishockey

Upplaga 15 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (5). Kn står i nedre vänster hörn, 1-2 cm från vänster kant och har satts två gånger per varv på båda banden.

N	kn (0)	kn (5)+c 1	kn (5)+c 2
x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
002591–007017	enkel	002–007	502317–508576	jämn med c 1, udda med c 2	502–508
012991–014643	enkel	012–014	514027–514605	jämn med c 1, udda med c 2	514

SS 26 Lammungar

Upplaga 15 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre höger hörn, 1-2 cm från höger kant och har satts en gång per varv på bandet med cyls.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2
x	x	x	x	x	x

		kända tusental
003782–003931	enkel	003
004159–004710	med c 1	004
008633–012910	med c 2	008–012

SS 27 Vasaloppet

Upplaga 12 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn på bandet med kn (0). Kn står i nedre vänster hörn, 1-2 cm från vänster kant och har satts två gånger per varv på båda banden.

N	c 1	c 2	kn (0)	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn(5)
x	x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
000252–000627	jämn med c 2, udda med c 1	000	500196–500614	enkel	500
000782–001399	enkel	000–001	500859–501433	enkel	500–501

SS 28 Skara stift 800 år

Upplaga 13 500. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre vänster hörn. Kn står i nedre vänster hörn, 1-2 cm från vänster kant och har satts en gång per varv på bandet med cyls.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2
x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental
006963–008084	med c 2	006–008
008497–009804	med c 1	008–009

SS 29 Vikingafynd - Gotland

Upplaga 10 000. Formatet är stort liggande, **187**×150. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i nedre höger hörn. Kn står i nedre vänster hörn. Vid genomgång av en orörd förpackning har vi konstaterat att kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Det stämmer bra med vad som övrigt har observerats. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen alla kn vara enkla eller så alla i kombination med cyls (varannan i kombination med c 1 och varannan med c 2). Endast det senare fallet har observerats.

N	c 1	c 2	kn (0)+c 1	kn (0)+c 2	kn(5)
x	x	x	x	x	x

kn (0)		kända tusental	kn (5)		kända tusental
002808-003895	jämn med c 1, udda med c 2	002-003	502788-503888	enkel	502-503

SS 30 Ingrid Bergman 100 år

Upplaga 10 000. Formatet är ett nytt liggande, 159×125. Cylindern har två band med 6 ark vardera. Cyls 1 och 2 står i vänsterkant i jämnhöjd med undre kanten på frimärksblocket på bandet med kn (5). Kn står i vänster kant nedanför frimärksblocket under platsen där cyls kan finnas. Det finns också delade gråkilar på SS 30. Gråkillarna sitter mellan arken. På bandet med kn (0) sitter de 35 mm från högerkant och på bandet med kn (5) och cyls sitter de 35 mm från vänsterkant (jämför gråkil uppe eller nere på de självhäftande häftena), På varje band finns det två stycken. På bandet med kn (0) finns det 2 neutrala ark, 2 med del av gråkil upptill och 2 med gråkil nedtill. De 2 neutrala kommer i följd. Vi har inte sett ett cylindervarv med cyls, men det bör analogt ut. På arket med cyls 1 finns ingen gråkil, medan arket med cyls 2 har gråkil upptill.

Vid genomgång av en orörd förpackning med ark med kn (0) har vi konstaterat att kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Det stämmer bra med vad som övrigt har observerats. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen alla kn vara enkla eller så alla i kombination med cyls (varannan i kombination med c 1 och varannan med c 2). Endast det senare fallet har observerats. Från bandet med cyls har vi endast en rapportering med enkelt kn. Vi har rapporter på kn 005-006-tusen och kn 500-tusen. Observera att ett tusental från båda banden tillsammans motsvarar 20 000 ark. Detta kan antingen betyda att de två räkneverken inte var synkroniserade eller det kan tyda på två olika trycktillfällen, så att det är möjligt att kn kan sitta olika vad det gäller förekommande kombinationer med cyls eller gråkil. Rapportera vad ni har så att tabellerna nedan kan kompletteras.

N	gråkil till höger		gråkil till vänster		c 1	c 2 + gråkil t. vänster	kn (0)		kn (5)		kn (5) c 1	kn (5) c 2 + gråkil t. vänster
	uppe	nere	uppe	nere			gråkil till höger		gråkil till vänster			
							uppe	nere	uppe	nere		
x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-	x	-

kn (0)	N	gråkil till höger		kända tusental	kn (5)	c 1	gråkil till vänster		kända tusental
		uppe	nere				uppe	nere	
000405–000752	x	-	x	000	500397–500748	x	-	x ¹	500
005741–006742	x	-	x	005–006					

¹ Finns i äkta par med enkel gråkil uppe eller c 2 + gråkil uppe

SS 31 Tullbron

Upplaga 10 000. Formatet är det nya som infördes för SS 30, fast denna gång i stående version, 125×159 när man ser frimärkena rättvända. Cylindern har två band med 6 ark vardera. Ena bandet har Cyls 1, 2 och 3. De kan vara svåra att se. De ligger på rygg upptill vänster, 26 mm till vänster och 3 mm ned från bildkant. Det finns 2 delade gråkil per band. På bandet utan cyls sitter de nedtill, 30 mm upp från från bildkant. På bandet med cyls sitter de upptill, 30 mm ned från bildkant. Figuren nedan illustrerar hur cyls och delade gråkil (markerade med Φ) sitter på de olika inlagorna.

Inlaga					
6	5	4	3	2	1
	c 3		c 2		c 1
	Φ				Φ

På det andra bandet finns motsvarande gråkil men inga cyls.

Kn finns på båda banden. De kan också vara svåra att se. De sitter på samma höjd som cyls, cirka 7 mm från vänster bild kant. Kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen inga kn vara i kombination med cyls eller så är alla i kombination med cyls och då i baklänges ordning. Endast det senare fallet har observerats.

N	par delad gråkil nere	par delad gråkil uppe + c 1	c 2	par delad gråkil uppe + c 3	kn (0)	par delad gråkil nere + kn (0)	par delad gråkil uppe + c 1 + kn (5)	c 2 + kn (5)	par delad gråkil uppe + c 3 + kn (5)
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

kn (0)	kn	halv gråkil nere till vänster + kn	kända tusental	kn (5)	kn	halv gråkil uppe till vänster + c 1 + kn	c 2 + kn	halv gråkil uppe till vänster + c 3 + kn	kända tusental
004367-005001	x	x	004-005	504309-504934	x	x	x	x	504

SS 32 Skeppsbron

Upplaga 10 000. SS 32 är tryckt i offset i tryckpressen M5, Formatet är **130**×159 när man ser frimärkena rättvända. Det är nästan det samma som för SS 31, som har formatet, **125**×159. Skillnaden beror att de är tryckta i olika tryckpressar som har lite olika omkretsar. Tryckpressen M5 har kombinerat offset/ståltryck där cylindern för ståltryck har omkretsen på 780 mm, att jämföra med 750 mm för övriga tryckpressar. Offsetcylinderns omkrets är 520 mm. SS 32 har inget ståltryck utan är rent offsettryck. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Ena bandet har Cyls 1 och 2. De är lätta att se; de ligger på mage nedtill på det tegelfärgade huset mellan de nedre fönstren längst till höger. Det finns 2 delade gråkilarna per band. På bandet utan cyls sitter de upp till, i höjd med skarven mellan de två översta frimärkena. På bandet med cyls sitter de nedtill, i jämnhöjd med mitten av det nedersta frimärket. 30 mm ned från bildkant. Figuren nedan illustrerar hur cyls och delade gråkilarna (markerade med Φ) sitter på de olika inlagorna.

4	3	2	1
	Φ		Φ
	c 2		c 1

På det andra bandet finns motsvarande gråkilarna men inga cyls. Notera att det inte finns några ”neutrala” SS32, då alla har en del av gråkil.

Kn finns på båda banden. De står i nedre höger hörn. Kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen inga kn vara i kombination med cyls eller så är alla i kombination med cyls. Endast det senare fallet har observerats.

N	par delad gråkil uppe	par delad gråkil nere + c 1	par delad gråkil nere + c2	par delad gråkil uppe + kn (0)	par delad gråkil nere + c 1 + kn (5)	par delad gråkil nere + c 2 + kn (5)
-	x	x	x	x	x	x

kn (0)	halv gråkil uppe vänster + kn	kända tusental	kn (5)	halv gråkil nere vänster + c 1 + kn	halv gråkil nere vänster + c 2 + kn	kända tusental
011151–011911	x	011	510979–511953	x	x	510–511

SS 33 Stringhylla

Upplaga 10 000. SS 33 är tryckt i offset i tryckpressen M5, Formatet är 130×159 när man ser frimärkena rättvända. Det är det samma som för SS 32. Tryckpressen M5 har kombinerat offset/ståltryck där cylindern för ståltryck har omkretsen på 780 mm, att jämföra med 750 mm för övriga tryckpressar. Offsetcylinderns omkrets är 520 mm. SS 33 har inget ståltryck utan är rent offsettryck. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Ena bandet har Cyls 1 och 2. De är lätta att se; de står på nedre bildkanten under ”h” i ”Stringhylla”. Det finns 2 delade gråkil per band. På bandet utan cyls sitter de upptill, i höjd med skarven mellan de två översta frimärkena. På bandet med cyls sitter de nedtill, under frimärkena. Figuren nedan illustrerar hur cyls och delade gråkil (markerade med Φ) sitter på de olika inlagorna.

4	3	2	1
	Φ		Φ
	c 2		c 1

På det andra bandet finns motsvarande gråkil men inga cyls. Notera att det inte finns några ”neutrala” SS 33, då alla har en del av gråkil.

Kn finns på båda banden. De står i nedre höger hörn. Kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen inga kn vara i kombination med cyls eller så är alla i kombination med cyls. Endast det senare fallet har observerats.

Kn finns med FM, när kn slutar på 0 eller 5.

N	par delad gråkil uppe	par delad gråkil nere + c 1	par delad gråkil nere +c 2
-	x	x	x

par delad gråkil uppe + kn (0)	par delad gråkil nere + c 1 + kn (5)	par delad gråkil nere + c 2 + kn (5)	par delad gråkil uppe + kn (0) + FM	par delad gråkil nere + c 1 + kn (5) + FM	par delad gråkil nere + c 2 + kn (5) + FM
x	x	x	x	x	x

kn (0)	halv gråkil uppe vänster + kn	halv gråkil uppe vänster + kn + FM	kända tusental
000767–001245	x	x	000–001

kn (5)	halv gråkil nere vänster + c 1 + kn	halv gråkil nere vänster + c 2 + kn	halv gråkil nere vänster + c 1 + kn + FM	halv gråkil nere vänster + c 2 + kn + FM	kända tusental
500783–501269	x	x	x	x	500–501
578506		x			578

SS 34 Per Anders Fogelström 100 år

Upplaga 10 000. SS 34 är tryckt i offset i tryckpressen M5, Formatet är 130×159 när man ser frimärkena rättvända. Det är det samma som för SS 32. Tryckpressen M5 har kombinerat offset/ståltryck där cylindern för ståltryck har omkretsen på 780 mm, att jämföra med 750 mm för övriga tryckpressar. Offsetcylinderns omkrets är 520 mm. SS 34 har inget ståltryck utan är rent offsettryck. Cylindern har två band med 4 ark vardera. Ena bandet har Cyls 1 och 2. De ligger på mage i nedre bildkanten under ”Å” i ”ÅR”. Det finns 2 delade gråkil per band. På bandet utan cyls sitter de upptill, i höjd med skarven mellan de två översta frimärkena. På bandet med cyls sitter i jämnhöjd med nedersta frimärket. Figuren nedan illustrerar hur cyls och delade gråkilar (markerade med Φ) sitter på de olika inlagorna.

4	3	2	1
	Φ		Φ
	c 2		c 1

På det andra bandet finns motsvarande gråkilar men inga cyls. Notera att det inte finns några ”neutrala” SS 34, då alla har en del av gråkil.

Kn finns på båda banden. De står i nedre höger hörn. Kn har satts på vart 10:e ark i båda banden. Om man sätter ett kn på vart 10:e ark i bandet med cyls så kommer antingen inga kn vara i kombination med cyls eller så är alla i kombination med cyls. Endast det senare fallet har observerats.

Inga kn med FM har observerats.

N	par delad gråkil uppe	par delad gråkil nere + c 1	par delad gråkil nere +c 2
-	x	x	x

par delad gråkil uppe + kn (0)	par delad gråkil nere + c 1 + kn (5)	par delad gråkil nere + c 2 + kn (5)
x	x	x

kn (0)	halv gråkil uppe vänster + kn	kända tusental
002585–003383	x	002–003

kn (5)	halv gråkil nere vänster + c 1 + kn	halv gråkil nere vänster + c 2 + kn	kända tusental
502741–503466	x	x	502–503

Efterskrift

Författarna vill ge Robert Forsberg stort tack för hans rapporter av souvenirark.

Jag är mycket intresserad av kommentarer och rapporter av varianter som betecknats som okända. Rapportera till Sven Erik Mattsson, Uardavägen 8A, 224 71 Lund, tel 046-12 75 64 (bostad), E-post svenerik.b.mattsson@gmail.com